

درس سوم: سیاست و حکومت در عصر قاجار

ردیف	متن سوالات
۱	آغاز قرن ۱۳ قمری / ۱۹ میلادی همزمان با اوج گرفتن رقابت دولتهای اروپایی برای تسلط سیاسی اقتصادی بر کشورهای مشرق زمین چه حکومتی در ایران تاسیس شد؟ حکومت قاجار
۲	اقدامات اساسی آقامحمدخان پس از مرگ کریم خان زند را بنویسید
۳	هدف اصلی آقا محمد خان در لشکرکشی نظامی به قفقاز چه بود؟ او سپس به منظور برقرار کردن نظم و امنیت به منطقه قفقاز لشکرکشی کرد
۴	آقامحمد خان به چه منظور به خراسان حمله ور شد؟ آقامحمدخان پس از تاج گذاری به عزم برچیدن بساط حکومت جانشینان نادرشاه و دستیابی به غنایم و گنجینه جواهرات وی، راه خراسان را درپیش گرفت
۵	کدام اقدام آقا محمد خان قاجار در خور ستایش است؟ سخت کوشی و تلاشهای بی وقفه آقامحمدخان برای ایجاد یکپارچگی سیاسی و بازگرداندن حاکمیت دولت مرکزی به سرتاسر قلمرو ایران درخور ستایش است
۶	چرا در تاریخ از آقامحمد خان به نکویی یاد نمی شود؟ ولی به سبب بی رحمی و کینه توزی اش در برخورد با مخالفان و رقیبان، که تا حدودی ریشه در ستم هایی داشت که در زمان کودکی و نوجوانی بر او رفته بود، در تاریخ نام او به نکویی برده نمی شود
۷	ترتیب پادشاهان قاجار را با رسم خط زمان نشان دهید. آقامحمدخان-فتح علی شاه-محمدشاه-ناصرالدین شاه-مظفردالدین شاه-محمدعلی شاه-احمد شاه
۸	سالهای نخست حکومت فتحعلی شاه چگونه گذشت؟ سال های نخست سلطنت فتحعلی شاه به سرکوب شورش های داخلی و تحکیم پادشاهی در خاندان قاجار گذشت
۹	دوران سلطنت طولانی فتحعلی شاه همزمان با کدام تحولات بین المللی بود؟ در دوران سلطنت نسبتا طولانی او، حکومت قاجار از یک سو با تهاجم نظامی گسترده روسیه و از سوی دیگر با رقابت دولت های انگلستان و فرانسه برای نفوذ سیاسی و اقتصادی در ایران مواجه بود
۱۰	در دوران سلطنت نسبتا طولانی فتحعلی شاه، حکومت قاجار از یک سو با تهاجم گسترده روسیه و از سوی دیگر با رقابت دولت های انگلستان و فرانسه مواجه شد
۱۱	فتحعلی شاه پسرش را به ولایتعهدی برگزیده بود، اما مرگ زودهنگام این شاهزاده لایق موجب شد مقام ولایتعهدی به محمدمیرزا، برسد. عباس میرزا
۱۲	محمدمیرزا پس از مرگ فتحعلی شاه با تدابیر و با سرکوب چند تن از عموها و برادران خود که مدعی سلطنت بودند، به تخت پادشاهی نشست تدابیر میرزا ابوالقاسم خان قائم مقام فراهانی
۱۳	وزیر شایسته محمد شاه قاجار چه کسی بود؟ میرزا ابوالقاسم خان قائم مقام فراهانی
۱۴	چه عواملی در دوران محمد شاه اسباب دسیسه گری مخالفان قائم مقام فراهانی را فراهم آورد و شاه را نسبت به این وزیر بزرگ بدبین کرد؟ ایستادگی او در مقابل زیاده خواهی های انگلیسی ها و تلاش برای کاستن از دخالت ناروای محمدشاه و درباریان در امور کشور
۱۵	چرا قائم مقام پس از هفت ماه از مقام وزارت معزول و مقتول شد؟

	ایستادگی او در مقابل زیاده خواهی های انگلیسی ها و تلاش برای کاستن از دخالت ناروای محمدشاه و درباریان در امور کشور اسباب دسیسه گری مخالفانش را فراهم آورد و شاه را نسبت به این وزیر بزرگ بدبین کرد
۱۶	پس از مرگ محمدشاه، ولیعهد او ناصرالدین میرزا با درایت بر تخت شاهی نشست میرزاتقی خان فراهانی(امیر کبیر)
۱۷	ناصرالدین شاه جوان در آغاز سلطنتش چه کسی را به صدارت برگزید و وی (صدراعظم) چه اقداماتی انجام داد؟ میرزاتقی خان را با لقب امیرکبیر / امیر کبیر که تربیت یافته قائم مقام بود، با استفاده از تجربه های سیاسی ارزشمند خود، علاوه بر سامان دادن به اوضاع کشور، برنامه منسجمی را برای اصلاح امور سیاسی و اقتصادی کشور تهیه کرد و بخشی از آن را به اجرا درآورد
۱۸	لقب میرزاتقی خان فراهانی چه بود؟ امیر کبیر
۱۹	چرا اصلاحات امیر کبیر به نتیجه مطلوب نرسید؟ امیر کبیر که تربیت یافته قائم مقام بود، با استفاده از تجربه های سیاسی ارزشمند خود، علاوه بر سامان دادن به اوضاع کشور، برنامه منسجمی را برای اصلاح امور سیاسی و اقتصادی کشور تهیه کرد و بخشی از آن را به اجرا درآورد
۲۰	در دوران صدارت میرزا آقاسی، حکومت قاجار تحت نفوذ قدرتهای و قرار گرفت ؟ دولت های روسیه و انگلستان
۲۱	ناصرالدین شاه در واپسین سالهای حکومت، بیشتر وقت خود را صرف چه اموری می کرد؟ ناصرالدین شاه در واپسین سالهای حکومت، بیشتر وقتش را به سرودن شعر، نقاشی و شکار می گذراند
۲۲	کدام یک از شاهان قاجار شور و اشتیاق فراوانی به نوگرایی و اخذ تمدن اروپایی نشان داد؟ ناصرالدین شاه
۲۳	کدام یک صدراعظم های ناصرالدین شاه نقش موثری در تشویق شاه برای سفر به فرنگ و اخذ تمدنی اروپایی داشت ؟ میرزا حسین سپه سالار
۲۴	میرزا حسین خان سپهسالار مصمم به انجام کدام اصلاحات بود؟ این صدراعظم نوگرا و ترقی خواه مصمم به اصلاح تشکیلات سیاسی و اداری کشور و جلب سرمایه گذاری خارجی در ایران بود اما برنامه های او به سبب مخالفت های داخلی و تردیدهای شاه به جایی نرسید
۲۵	چرا برنامه های اصلاحی میرزا حسین خان سپهسالار به نتیجه ای نرسید؟ اما برنامه های او به سبب مخالفت های داخلی و تردیدهای شاه به جایی نرسید
۲۶	چرا ناصرالدین شاه از نتایج اجرای اصلاحات سیاسی و اداری در ایران به شدت وحشت داشت؟ از نتایج سیاسی آن، که کاهش قدرت و اختیارات نامحدود شاه بود، به شدت وحشت داشت
۲۷	ناصرالدین شاه کدام مدرسه را نماد ترقی می دانست؟ نماد ترقی
۲۸	چرا اصلاحات عهد و حکومت ناصرالدین شاه به تغییر اساسی منجر نشد؟ از نشر اندیشه سیاسی جدید و ترویج افکار مشروطه طلبی و جمهوری خواهی در ایران سخت بیمناک بود. از این رو، اصلاحات عهد او به تغییر اساسی منجر نشد
۲۹	ناصرالدین شاه به دست چه کسی کشته شد؟ میرزا رضا کرمانی از هواداران چه کسی بود؟ میرزا رضا کرمانی که از هواداران ستم کشیده سید جمال الدین اسدآبادی بود
۳۰	در نظام حکومتی ایران تا پیش از انقلاب مشروطه شاه از چه جایگاهی برخوردار بود؟ نظام حکومتی ایران تا پیش از انقلاب مشروطه، پادشاهی مطلقه و استبدادی بود. در چنین نظامی، شاه در رأس هرم قدرت قرار داشت و از اختیارات نامحدود برخوردار بود
۳۱	چرا در نظام استبدادی ایران عصر قاجار، شاهان در عمل نمی توانستند به طور کامل و همیشه قدرت استبدادی و اختیارات نامحدود خود را به کار بندند؟

	زیرا از یک سو فاقد ابزارهای لازم، مانند نظام اداری کارآمد و ارتش ثابت و حرف های، برای اعمال قدرت مطلقه بودند و از سوی دیگر نفوذ اجتماعی و دینی روحانیت و مراجع شیعه، قدرت سیاسی و نظامی ایلات و نفوذ و دخالت قدرتهای استعمارگر دامنه قدرت و اختیار شاهان را تا حدودی محدود می کرد
۳۲	در نظام استبدادی ایران عصر قاجار، چه عواملی قدرت شاه را محدود می کرد؟ زیرا از یک سو فاقد ابزارهای لازم، مانند نظام اداری کارآمد و ارتش ثابت و حرف های، برای اعمال قدرت مطلقه بودند و از سوی دیگر نفوذ اجتماعی و دینی روحانیت و مراجع شیعه، قدرت سیاسی و نظامی ایلات و نفوذ و دخالت قدرتهای استعمارگر دامنه قدرت و اختیار شاهان را تا حدودی محدود می کرد
۳۴	در حکومت قاجار بعد از شاه چه مقامی قرار داشتند و دارای چه اختیاراتی بود؟ بعد از شاه، وزیر اعظم یا صدراعظم قرار داشت. صدر اعظم بر پایه اختیاراتی که شاه به او می داد، می توانست در تمام امور کشور اظهار نظر و مداخله کند، به حضور شاه برسد و برای وی نامه بنویسد. این صاحب منصب عالی مرتبه همچنین امکان این را داشت که از موقعیت خود برای اصلاح امور کشور، رونق کسب و کار و رفاه مردم بهره ببرد
۳۵	اختیارات وزیر اعظم در دوره قاجار را بنویسید. بعد از شاه، وزیر اعظم یا صدراعظم قرار داشت. صدر اعظم بر پایه اختیاراتی که شاه به او میداد، می توانست در تمام امور کشور اظهار نظر و مداخله کند، به حضور شاه برسد و برای وی نامه بنویسد. این صاحب منصب عالی مرتبه همچنین امکان این را داشت که از موقعیت خود برای اصلاح امور کشور، رونق کسب و کار و رفاه مردم بهره ببرد
۳۶	والیان و حاکمان ایالات و ولایات، شهرها و روستاها در عصر قاجار عمدتاً از میان چه کسانی انتخاب می شدند؟ والیان و حاکمان ایالات و ولایات، شهرها و روستاها عمدتاً از میان خاندان های زمین دار، اعیان یا بزرگان محلی، سران ایلات و عشایر و شاهزادگان قاجاری برگزیده می شدند
۳۷	در دوره قاجار حاکمان ایالات و ولایات تا چه حد اختیار داشتند؟ حاکمان ایالات و ولایات تا حدودی خودمختار بودند و بخش اعظم درآمد منطقه تحت فرمان خویش را برای خود نگه می داشتند
۳۸	هدف اصلی شاهان قاجار از پیوند خانوادگی با خاندان های زمیندار، بزرگان محلی و مقامات بلند پایه حکومتی چه بود؟ به دنبال گسترش نفوذ و استحکام سلطنت خود بودند
۳۹	در دوره قاجار اداره ایالت آذربایجان به مرکزیت شهر تبریز همواره به عهده..... بود. ولیعهد
۴۰	نظام اداری ایران در اوایل عصر قاجار محدود به کدام وزارتخانه ها بود؟ چهار اداره یا وزارت خانه قدیم ی مالیه، جنگ، عدلیه و امور خارجه
۴۱	چهار وزارتخانه قدیمی این دوره را نام ببرید؟ مالیه، جنگ، عدلیه و امور خارجه
۴۲	چرا در دوره ناصری وزارتخانه های دیگری به این تشکیلات اضافه شد؟ در دوران ناصرالدین شاه و تحت تأثیر مواجهه ایران با تمدن غربی
۴۳	اداره وزارتخانه ها در دوره قاجار به چه شکلی بود و در اختیار چه کسانی قرار داشت؟ در آن زمان، وزارت خانه ها اغلب مکان و تجهیزات، کارکنان حقوق بگیر، دوایر محلی و حتی بایگانی منظم نداشتند و دامنه فعالیتشان به ندرت از پایتخت فراتر می رفت. اداره این وزارت خانه ها اغلب به شکل موروثی در اختیار خانواده های سرشناسی بود که با یکدیگر رقابت داشتند و گاه سمت های اداری را میان خود خرید و فروش می کردند
۴۴	وضعیت وزارتخانه هایی که در دوره ناصرالدین شاه تشکیل شد عموماً چگونه بود؟ در آن زمان، وزارت خانه ها اغلب مکان و تجهیزات، کارکنان حقوق بگیر، دوایر محلی و حتی بایگانی منظم نداشتند و دامنه فعالیتشان به ندرت از پایتخت فراتر می رفت. اداره این وزارت خانه ها اغلب به شکل موروثی در اختیار خانواده های سرشناسی بود که با یکدیگر رقابت داشتند و گاه سمت های اداری را میان خود خرید و فروش می کردند
۴۵	در دوران قاجار و در زمان حکومت..... تحت تأثیر مواجهه ایران با تمدن غربی وزارتخانه های دیگری نیز تشکیل شد. ناصرالدین شاه
۴۶	گسترده ترین وزارتخانه چه نام داشت و توسط چه کسی اداره می شد؟

	وزارت مالیه به ریاست مستوفی الممالک
۴۷	مسئولیت و وظایف مستوفیان در دوره قاجار را بنویسید. مستوفیانی که نسل اندر نسل به شغل مستوف یگری اشتغال داشتند آن را اداره می کردند مستوفیان مسئولیت محاسبه و گردآوری مالیا تها و نظارت بر املاک دیوانی و سلطنتی (خاصه) را بر عهده داشتند
۴۸	پرسابقه ترین و گسترده ترین وزارتخانه های عصر قاجار ، وزارت مالیه به ریاست.....بود مستوفی الممالک
۴۹	محاکم قضایی عصر قاجار از چند گونه محاکم تشکیل شده بود؟ نام ببرید. محاکم عرف/محاکم شرع
۵۰	در محاکم شرع.....به قضاوت می پرداختند.روحانیان
۵۱	سازمان قضایی عصر قاجار از چه محاکمی تشکیل شده بود؟ نام برده توضیح دهید. ۱ محاکم عرف که به تخلفات و جرایم سیاسی و امنیتی مانند شورش، سرقت، نزاع و عدم پرداخت مالیات رسیدگی میکردند. این محاکم را قضاات و مأمورانی اداره می کردند که از مقامهای حکومتی فرمان می بردند و حقوق می گرفتند ۲ محاکم شرع که دعاوی مدنی مانند دعوای خانوادگی، ملکی و ارث را حل و فصل می کردند. در این محاکم، روحانیان قضاوت می کردند و هزینه های رسیدگی برعهده طرفین دعوا بود
۵۲	محاکم عرف در دوره قاجار به چه اموری رسیدگی می کردند؟ اداره کنندگان آن چه کسانی بودند؟ محاکم عرف که به تخلفات و جرایم سیاسی و امنیتی مانند شورش، سرقت، نزاع و عدم پرداخت مالیات رسیدگی می کردند. این محاکم را قضاات و مأمورانی اداره می کردند که از مقامهای حکومتی فرمان م یبردند و حقوق می گرفتند
۵۳	محاکم شرع در دوره قاجار چه اموری را حل و فصل می کردند؟ از سوی چه کسانی قضاوت می شدند؟ محاکم شرع که دعاوی مدنی مانند دعوای خانوادگی، ملکی و ارث را حل و فصل می کردند. در این محاکم، روحانیان قضاوت می کردند و هزینه های رسیدگی برعهده طرفین دعوا بود
۵۴	محاکم عرف و شرع دوره قاجار را با هم مقایسه کنید
۵۵	چرا ارتش آقا محمد خان قاجار در جنگ با ارتش های اروپایی به خصوص ارتش روسیه ناکارآمدی خود را نشان داد؟ خصوص ارتش روسیه، که حرفه ای، آموزش دیده و مجهز به سلاح های آتشین جدید بود،
۵۶	عباس میرزا چرا و به چه شیوه ای تصمیم گرفت ارتش ایران را تجدید سازمان و مجهز به سلاحهای مدرن کند میرزا فرمانده جنگ های ایران و روس، درصدد برآمد با استفاده از دانش و تجارب کارشناسان نظامی فرانسه و انگلستان، ارتش ایران را تجدید سازمان و مجهز به سلاح های مدرن کند
۵۷	تلاش های عباس میرزا برای تجدید سازمان ارتش به خاطر پیمان شکنی روسیه و بد عهدی انگلیس بی نتیجه ماند ص غ
۵۸	یکی از مقاصد امیرکبیر از تاسیس دارالفنون چه بود؟ آموختن دانش نظامی جدید و اشاعه آن و نیز تقویت توان جنگی و دفاعی کشور بود
۵۹	بریگاد قزاق چگونه شکل گرفت و چه وظایفی داشت؟ ناصرالدین شاه امتیاز تاسیس یک واحد نظامی حرفه ای با عنوان بریگاد قزاق را به روسیه واگذار کرد. نیروی قزاق تشکیلات نظامی منسجم و منظمی بود که تا اواخر حکومت قاجار تحت فرماندهی افسران روسی فعالیت می کرد به عنوان نیروی نگهبان شخص شاه و خاندان سلطنت و دفع کننده شور شها و اعتراض های داخلی عمل می کرد و در حفظ مرزها و مقابله با هجوم خارجی کارایی چندانی نداشت
۶۰	چرا ناصرالدین شاه قاجار، امتیاز تاسیس کدام واحد نظامی حرفه ای را به روسیه واگذار کرد؟
۶۱	همزمان با شکل گیری حکومت قاجار در ایران کدام قدرت های اروپایی رقابت شدیدی را با یکدیگر برای تسلط بر دیگر کشورها از جمله ایران آغاز کردند؟
۶۲	چرا زمامداران و مردم ایران در دوره قاجار آمادگی لازم برای مقابله با قدرتهای بزرگ جهانی را نداشتند و در مقابل هجوم اروپا به نوعی غافلگیر شدند؟

	زامداران و مردم ایران که از تغییر و تحولات و پیشرفت های جوامع و کشورهای اروپایی ناآگاه یا کم اطلاع بودند
۶۳	دولت روسیه از زمان سیاست توسعه طلبانه ای را به هدف تسلط بر سرحدات شمال ایران و عثمانی آغاز کرد. پتر کبیر
۶۴	هدف اصلی دولت روسیه از زمان پتر کبیر از سیاست توسعه طلبانه در خارج از مرزهای خود چه بود؟ تسلط بر سرحدات شمالی ایران و عثمانی
۶۵	کدام اقدام سرآغازی بر جنگهای ایران و روسیه به حساب می آید؟ یا چه عواملی سرآغاز جنگ های ایران و روسیه شد؟ پس از آنکه حاکم گرجستان خود را تحت حمایت دولت روسیه قرار داد، رو سها به منطقه قفقاز لشکرکشی کردند و گرجستان را تصرف نمودند. این اقدام سرآغاز جنگ های ایران و روسیه به حساب می آید
۶۶	علت شکست ایران در دور اول جنگ های ایران و روس چه بود؟ سبب عدم توازن قدرت نظامی و اقتصادی دو کشور، ضعف سیاسی حکومت قاجار و پیمان شکنی دولت های فرانسه و انگلستان
۶۷	دلایل پیروزی روسیه بر دولتی قاجار در دوره اول جنگ چه بود؟ منجر به انعقاد کدام قرارداد شد؟- سبب عدم توازن قدرت نظامی و اقتصادی دو کشور، ضعف سیاسی حکومت قاجار و پیمان شکنی دولت های فرانسه و انگلستان / گلستان
۶۸	قراردادهای گلستان و ترکمانچای بین کدام دولت بسته شد؟ ایران و روسیه
۶۹	دور اول جنگهای ایران و روس به انعقاد پیمان انجامید. گلستان
۷۰	فرمانده سپاه ایران در جنگ های ایران و روس بود. عباس میرزا
۷۱	علل آغاز جنگ های دور دوم ایران و روس چه بود؟ یکی مشخص نبودن خطوط مرزی در عهدنامه گلستان و ادعاهای ارضی جدید رو سها و دیگری فریاد کمک خواهی مردم مسلمان شهرها و روستاهایی بود که به واسطه معاهده گلستان تحت سلطه و ستم رو سها قرار گرفته بودند
۷۲	چه عواملی در شکست ایران در دور دوم جنگ های ایران و روس تاثیر گذار بود؟ روسیه با تمام قوا و تجهیزات نظامی خود وارد عرصه کارزار شد و در شرایطی که انگلستان برخلاف تعهداتش از کمک نظامی و مالی به ایران خودداری می کرد، سپاه ایران را شکست داد و حکومت قاجار را وادار به پذیرش معاهده ترکمانچای کرد. ناتوانی فتحعل شاه در تأمین تدارکات سپاه و بی کفایتی و سستی برخی از فرماندهان، مانند آصف الدوله، نیز در این شکست تأثیر گذار بود
۷۳	دور دوم جنگ های ایران و روس چگونه آغاز شد و چه سرانجامی داشت؟
۷۴	در نتیجه قراردادهای گلستان و ترکمانچای چه مناطقی از ایران جدا شد؟ قراردادهای گلستان و ترکمانچای، مناطق وسیعی از سرزمین های حاصلخیز ایران در غرب دریای کاسپی (خزر) که شامل ولایات گرجستان، داغستان، ارمنستان، نخجوان و اران با شهرها و روستاهای آباد و پرجمعیت بود، به روسیه واگذار شد و رود ارس مرز دو کشور قرار گرفت
۷۵	بعد از اتمام جنگ های ایران و روس رود مرز دو کشور قرار گرفت؟ ارس
۷۶	در کدام قرار داد ایران از داشتن کشتی جنگی در دریای خزر محروم شد؟ گلستان
۷۷	تعهدات ایران طبق معاهده ترکمانچای چه بود؟ معاهده ترکمانچای نیز متعهد گردید که مبلغ ۵ میلیون تومان غرامت به دولت روسیه بپردازد و به اتباع آن کشور نیز حق مصونیت قضایی (کاپیتولاسیون) بدهد
۷۸	در کدام قرار داد ایران به روسیه ۵ میلیون تومان غرامت پرداخت و به اتباع آن کشور نیز حق مصونیت قضایی یا کاپیتولاسیون را داد؟ ترکمن چای
۷۹	طبق عهد نامه آخال چه مناطقی از ایران جدا شد؟ در شرق دریای کاسپی (خوارزم و ماوراءالنهر)
۸۰	امتیازات تجاری و اقتصادی که دولت روسیه در عصر قاجار کسب کرد را نام ببرید تأسیس بانک استقراضی، شیلات شمال و تأسیس نیروی قزاق
۸۱	روسیه در رقابت با انگلستان کدام امتیازات اقتصادی و سیاسی متعددی را از حکومت قاجار گرفت؟ تأسیس بانک استقراضی، شیلات شمال و تأسیس نیروی قزاق
۸۲	در اوایل دوره قاجار، دولت انگلیس برای نفوذ سیاسی و اقتصادی در ایران چه اقداماتی انجام داد؟

در اوایل دوره قاجار، دولت انگلیس کوشید با اعزام سفیران کارگشته به ایران و امضای معاهدات مُجَمَّل و مفصل ، نفوذ سیاسی و اقتصادی خود را در میهن ما گسترش دهد و مانع آن شود که کشورهای رقیب از طریق ایران به هندوستان برسند. این کشور همچنین با حضور در خلیج فارس و تسلط بر برخی از جزایر ایرانی، زمینه را برای گسترش نفوذ و دخالت سیاسی، نظامی و اقتصادی خود در این منطقه راهبردی (استراتژیک) فراهم کرد	
قراردادهای مجمل و مفصل بین کدام دولت ها بسته شد؟ ایران و انگلستان	۸۳
اهداف انگلستان از عقد قراردادهای مجمل و مفصل با ایران در دوره قاجار چه بود؟ مانع آن شود که کشورهای رقیب از طریق ایران به هندوستان برسند	۸۴
چرا دولت انگلستان از اواخر قاجار در صدد جدا کردن سرزمین های شرقی ایران برآمد؟ مانع آن شود که کشورهای رقیب از طریق ایران به هندوستان برسند	۸۵
انگلستان با تحمیل کدام قرارداد به حکومت قاجار، افغانستان و هرات را از ایران جدا کرد؟ پاریس	۸۶
انگلیسی ها برای جدا کردن سرزمینهای شرق ایران در سه دوره پادشاهی فتحعلی شاه، محمدشاه و ناصرالدین شاه چه تلاش هایی کردند؟ از اواخر عهد فتحعلی شاه، دولت انگلیس در صدد برآمد که با جدا کردن سرزمین های شرقی ایران، منطقه ای حائل و تحت نفوذ خود در مرزهای هندوستان به وجود آورد. به همین منظور، در زمان محمدشاه و ناصرالدین شاه از حاکم نافرمان هرات و دیگر امیران شورشی افغان حمایت کرد و با اقدامات سیاسی و نظامی خود مانع سرکوب این شور شها توسط سپاه ایران شد. انگلستان سرانجام با تحمیل معاهده پاریس به حکومت قاجار، افغانستان و هرات راز ایران جدا کرد (۱۲۷۳ ق) انگلیسی ها سپس با قرارداد گلداسمیت، مناطقی از سیستان و بلوچستان را نیز از ایران جدا و ضمیمه خاک هندوستان کردند که خود بر آن فرمان می راندند	۸۷
در مورد معاهده پاریس توضیح دهید؟ انگلستان سرانجام با تحمیل معاهده پاریس به حکومت قاجار، افغانستان و هرات را از ایران جدا کرد	۸۸
قرارداد گلد اسمیت چه قراردادی است؟ انگلیسی ها سپس با قرارداد گلداسمیت، مناطقی از سیستان و بلوچستان را نیز از ایران جدا و و ضمیمه ی خاک هندوستان کردند	۸۹
انگلستان در کدام قرارداد، مناطقی از سیستان و بلوچستان را از ایران جدا و ضمیمه ی خاک هندوستان کردند؟ قرارداد گلد اسمیت	۹۰
سه امتیاز مهمی که در دوره ناصرالدین شاه به انگلیسی ها واگذار شد را نام ببرید. رویتر، بانک شاهنشاهی و توتون و تنباکو (رژوی یا تالوت)	۹۱
در دوره ناصرالدین شاه ، واکنش مردم به امتیازاتی که به انگلیسی ها داده شده بود چه بود؟ واگذاری امتیازات موجب نگرانی مردم، به ویژه بازرگانان و روحانیان، از تسلط بیگانگان بر اقتصاد و منابع تولید کشور شد و اعتراضات و جنبش هایی را برانگیخت	۹۲
مهم ترین جنبش های مردم علیه امتیازات واگذار شده به انگلیس در دوره قاجار کدام بود؟ قیام هایی بود که به رهبری علمایی همچون حاج ملاعلی کنی و میرزا حسن آشتیانی علیه امتیازهای رویتر و تنباکو صورت گرفت	۹۳
فتوای کدام یک از مراجع تقلید در لغو امتیاز تالوت نقش اساسی داشت؟ فتوای آیت الله میرزای شیرازی	۹۴
هم زمان با روی کار آمدن قاجارها در ایران، در فرانسه قدرت گرفت ناپلیون بناپارت	۹۵
پس از عهدنامه.....هیئتی نظامی از سوی فرانسه برای تعلیم و تجهیز سپاه به ایران آمد ناپلئون بناپارت برای شکست انگلستان چه تصمیمی گرفته بود عهدنامه فین کن شتاین	۹۶
مهمترین مستعمرات انگلستان در آفریقا و آسیا را به ترتیب نام ببرید مصر و هند	۹۷
چرا ناپلئون، توان رویارویی مستقیم با انگلیس را نداشت؟ یا چرا ناپلئون تصمیم گرفت به مستعمرات انگلیس حمله کند؟	۹۸

	به دلیل جزیرهای بودن و برخورداری از نیروی دریایی قدرتمند، توان رویارویی مستقیم با آن را نداشت
۹۹	چرا در دوره فتحعلی شاه، ناپلئون به ایران توجه نشان داد و سفیرانی را به ایران فرستاد؟ از آنجا که ایران مناسب ترین راه دستیابی ناپلئون به هند بود، نمایندگان او یکی پس از دیگری راهی دربار قاجار شدند
۱۰۰	چرا در دوره فتحعلی شاه، ناپلئون به ایران توجه نشان داد و سفیرانی را به ایران فرستاد؟ از آنجا که ایران مناسب ترین راه دستیابی ناپلئون به هند بود، نمایندگان او یکی پس از دیگری راهی دربار قاجار شدند
۱۰۱	علت استقبال فتحعلی شاه از نمایندگان ناپلئون چه بود؟ فتحعلی شاه که درگیر جنگ با روسیه بود و به متحد قدرتمندی نیاز داشت، از پیشنهاد امپراتور فرانسه برای برقراری رابطه استقبال کرد
۱۰۲	قرارداد فین کنشتاین بین کدام دولت ها بسته شد؟ ایران و فرانسه
۱۰۳	پس از آن، هیئتی نظامی از فرانسه برای تعلیم و تجهیز سپاه به ایران آمد و در مدت کوتاهی اقدامات مفیدی در این زمینه انجام شد. اتحاد سیاسی و نظامی ایران و فرانسه زیاد دوام نیاورد؛ زیرا ناپلئون اندکی بعد تمام تعهدات خود در برابر ایران را زیر پا گذاشت و با روسیه صلح کرد؛ هیئت نظامی فرانسوی را از ایران فراخواند و حکومت قاجار را در مقابل روس ها تنها گذاشت
۱۰۴	بعد از بد عهدی ناپلئون روابط ایران و فرانسه به چه صورتی ادامه یافت؟ پس از این، روابط دو کشور فراز و نشیبهای زیادی داشت و در حوزه قراردادهای بازرگانی و همکاریهای فرهنگی به خصوص در زمینه واگذاری امتیاز کاوش های باستان شناختی، ادامه یافت
۱۰۵	روابط ایران و عثمانی در دوره قاجار چگونه بود؟ در عصر قاجار دو کشور مسلمان ایران و عثمانی به سبب درگیری های مستمر با دولت های اروپایی، مجال کمتری برای دشمنی و جدال با یکدیگر داشتند
۱۰۶	چرا در عصر قاجار، دو کشور مسلمان ایران و عثمانی مجال کمتری برای دشمنی و جدال با یکدیگر داشتند؟ در عصر قاجار دو کشور مسلمان ایران و عثمانی به سبب درگیری های مستمر با دولت های اروپایی، مجال کمتری برای دشمنی و جدال با یکدیگر داشتند
۱۰۷	علت تنش های نظامی بین ایران و عثمانی در دوره فتحعلی شاه و محمدشاه قاجار چه بود؟ به سبب اختلافات مرزی، بدرفتاری عثمانیان با زائران ایران ی عتبات عالیات و مشکلات تجاری
۱۰۸	در زمان فتحعلی شاه و محمدشاه چه تنش هایی میان دو کشور ایران و عثمانی بروز کرد؟ به سبب اختلافات مرزی، بدرفتاری عثمانیان با زائران ایران ی عتبات عالیات و مشکلات تجاری
۱۰۹	وساطت کدام دولت ها قراردادهای صلح ارزروم اول و دوم میان ایران و عثمانی بسته شد و به کشمکشها پایان داد؟ روسیه وانگستان - قراردادهای صلح ارزنة الروم اول و دوم
۱۱۰	یکی از مسیرهای آشنایی ایرانیان با پیشرفت پروژه ها و تحولات نظام جهانی در دوره قاجار کدام کشور بود ؟
۱۱۱	در اواخر دوره قاجار ، عثمانی با چه شعاری توانست بخشی از اندیشمندان ایرانی را به سمت خود جلب نماید ؟ اتحاد اسلام
۱۱۲	حکومت قاجار به چه منظور تلاش نمود با کشورهای آمریکا ، اتریش، ایتالیا، بلژیک و.....ارتباط برقرار کند و نتیجه این تلاش چه بود؟ حکومت قاجار برای کاستن از نفوذ و دخالت های روزافزون روسیه و انگلستان در امور ایران، تلاش می کرد که با کشورهای دیگر مانند آمریکا، اتریش، ایتالیا و بلژیک ارتباط برقرار کند، اما به سبب سنگ اندازی روسها و انگلیسی ها و بی رغبتی این کشورها در این باره موفقیت چندانی به دست نیاورد
۱۱۳	چرا حکومت ایران در دوره قاجار نتوانست بجز انگلیس و روس با سایر کشورها ارتباطی مستمر برقرار کند ؟ حکومت قاجار برای کاستن از نفوذ و دخالت های روزافزون روسیه و انگلستان در امور ایران، تلاش می کرد که با کشورهای دیگر مانند آمریکا، اتریش، ایتالیا و بلژیک ارتباط برقرار کند، اما به سبب سنگ اندازی روس ها و انگلیسی ها و بی رغبتی این کشورها در این باره موفقیت چندانی به دست نیاورد

گزینه صحیح را از جدول سمت چپ انتخاب نمایید		۱۱۴
الف: در دور اول جنگهای ایران و روس بسته شد / گلستان	۱ - گلداسمیت	
ب: جدایی خوارزم و ماوراءالنهر در پی این قرارداد بود/ آخال	۲ - فین کشتاین	
ج: در دور دوم جنگ های ایران و روس بسته شد./ ترکمن چای	۳ - پاریس	
د: جدایی مناطقی از سیستان و بلوچستان بعد از این قرار داد بود / گلد اسمیت	۴ - ترکمانچای	
ذ: عهدنامه ایران و فرانسه بود / فین کن اشتاین	۵ - ارزنه الروم	
ر: قرارداد ایران و عثمانی بود./ ارزنه الروم	۶ - آخال	
	۷ - گلستان	
گزینه های صحیح را از جدول سمت انتخاب نموده و در پاسخ نامه بنویسید.		۱۱۵
الف: تربیت یافته قائم مقام فراهانی بود / امیر کبیر	۱ - حاج میرزا آقاسی	
ب: معلم درویش مسلک محمد شاه بود./ حاج میزای آقاسی	۲ - میرزا تقی خان امیر کبیر	
ج: از هواداران ستم دیده سید جمال الدین اسد آبادی بود/ میرزای کرمانی	۳ - حاج ابراهیم کلانتر	
	۴ - میرزا رضا کرمانی	

درس چهارم : اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار

ردیف	متن سوالات			
۱	جامعه ایران در عصر قاجار در قالب سه شیوه می زیستند آنها را نام ببرید.			
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%;">زندگی روستائی</td> <td style="width: 33%;">زندگی عشایری</td> <td style="width: 33%;">زندگی شهری</td> </tr> </table>	زندگی روستائی	زندگی عشایری	زندگی شهری
زندگی روستائی	زندگی عشایری	زندگی شهری		
۲	جامعه روستایی در دوره قاجار از چه کسانی تشکیل می شد و در چه وضعیتی بود؟ به استثنای اربابان و زمین داران، جمعیت روستایی اغلب افرادی بودند که زمین نداشتند و در اراضی مالکان کار می کردند. برخی از گزارش ها نشان از آن دارد که روستاییان کم و بیش تحت ستم اربابان و مأموران مالیاتی بوده اند			
۳	در رأس ایلات ایران چه کسانی قرار داشتند؟ در رأس ایلات سران ایل قرار داشتند			
۴	تمام مناسبات و روابط حکومت و ایل، زیر نظر چه کسانی انجام میگرفت؟ سران ایل			
۵	چرا ایلات همواره یکی از منابع تامین نیروی نظامی حکومت قاجار به شمار می رفتند؟ سران ایلات اغلب در مناطق تحت نفوذ خود به طور مستقل حکومت می کردند			
۶	وضعیت ایلات و عشایر در دوران قاجار چگونه بود؟ در رأس ایلات سران ایل قرار داشتند و تمام مناسبات و روابط حکومت و ایل زیر نظر آنها انجام می گرفت. افراد ایل به سبب کارهایی که برای رهبران خود انجام می دادند، نسبت به روستاییان وضعیت بهتری داشتند			
۷	گروه های اجتماعی در شهرهای دوره قاجار شامل چه کسانی بود؟ از قبیل مقام ها و کارگزاران حکومتی، علما و دانشمندان، بازرگانان، اصناف و پیشه وران و کارگران می زیستند. شماری از شهرنشینان را افراد بیکار و تهیدست تشکیل می دادند			
۸	بازار چه جایگاهی در دوره قاجار داشت؟ بازار هسته اصلی نظام اقتصادی و اجتماعی شهرها بودند و شالوده زندگی اجتماعی و اقتصادی را در مراکز شهری تشکیل می دادند. هر حرفه کسب و کاری در بازار داشت و هر صنف در یک راسته فعالیت می کرد.			